

*Майборода М.М., к.е.н.
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

НАЙБІЛЬШ ВАГОМІ ЕЛЕМЕНТАМИ ВИТРАТ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ РЕЗЕРВИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЕФЕКТУ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Економічна ефективність виробництва зерна відображає ступінь раціональності використання ресурсів необхідних для організації виробництва і, в кінцевому підсумку, визначає характер відтворення, при цьому управління ефективністю виробництва зерна полягає у забезпеченні відповідності фактичного стану виробничої системи заданим параметрам для умов, що фактично складаються в циклі його виробництва.

На основі аналізу розроблених напрямів і інструментів управління ефективністю виробництва зерна з урахуванням факторів формування ефективності виробництва нами сформульовані сценарії управління ефективністю виробництва зерна за рахунок впливу на витрати та за рахунок впливу на результати.

Доступні сценарії управління ефективністю виробництва зерна за рахунок впливу на витрати:

- підвищення культури землеробства за рахунок науково-обґрунтованого використання матеріально-технічного забезпечення підприємства, або залучення послуг інших організацій, для виконання окремих складових технологічних операцій, з метою уникнення втрат і невиробничих витрат ресурсів;

- дотримання збалансованості матеріально-технічного забезпечення масштабам виробництва;

- використання науково-обґрунтованих обсягів факторів виробництва з урахуванням природно-кліматичних умов;

- розробка системи заміщення недостатньої кількості певних ресурсів господарства або окремих їх складових високої вартості.

Доступні сценарії управління ефективністю виробництва зерна за рахунок впливу на результати:

- пошук раціональних каналів збуту продукції та необхідних посередників;
- обґрунтування ціни на товар в умовах сезонних коливань цін на цільовому ринку та зміни конкурентоздатності товару за рахунок кооперації підприємства з товаровиробниками різних рівнів матеріально-технічного забезпечення;
- вибір оптимальних способів кондиціонування вирощеної продукції з метою більш повного задоволення потреб споживачів.

Для реалізації запропонованих сценаріїв управління необхідно мати в підприємствах певні резерви підвищення ефективності виробництва зерна відповідно ринковим умовам господарювання.

Результати аналізу впливу виробничих витрат на урожайність основних зернових культур дозволяють стверджувати, що найбільш вагомими елементами витрат, які визначають резерви для отримання економічного ефекту від зниження собівартості одиниці продукції за умови їх окупності є витрати на мінеральні добрива, витрати на насіння та витрати на паливно-мастильні матеріали. Зважаючи на те, що вплив на елементи витрат, які мають надто малу питому вагу в структурі собівартості виробленої продукції, навіть за умови їх керованості не має економічного сенсу, зосередити регуляторний вплив менеджменту підприємств необхідно саме на найбільш значимих елементах витрат.

При цьому основними шляхами зниження, зокрема, витрат на паливно-мастильні матеріали є удосконалення технологій вирощування та збирання зернових культур, а саме, об'єднання технологічних операцій, запровадження ресурсоощадних технологічних прийомів тощо. Одним з таких шляхів – є використання технології вирощування сумісних посівів сільськогосподарських культур. Така технологія дасть змогу вирощувати дві культури на одному полі, підвищити урожайність, зменшити певні витрати і збільшити ефективність вирощування в цілому.

Суттєвого зниження витрат на насіння та посадковий матеріал досягається підприємствами, які займаються

насінництвом і отримують власний насіннєвий матеріал. При недостатній технічній забезпеченості післязбиральної обробки насіннєвого матеріалу, доцільніше вирощувати власний насіннєвий матеріал з використанням послуг сторонніх організацій у післязбиральній його обробці. При наявності вільних фінансових ресурсів і відповідних зерносховищ купувати зерно заздалегідь за прийнятними умовами, в тому числі в кооперації з іншими підприємствами.

Зниження витрат на мінеральні добрива в першу чергу можна досягти використанням науковообґрунтованої системи їх використання, тобто враховуючи особливості ґрунтово-кліматичних умов підприємства та особливостей вирощування культури, використання поживних залишків на полі в якості добрив та доповненням їх дробним внесенням мінеральних добрив в окремі фази розвитку рослин. Зниження витрат на мінеральні добрива також можна досягти за рахунок використання більш прогресивних технологій.

Такі заходи дозволять суттєво підвищити рівень окупності витрат та задіяти резерви підвищення економічної ефективності виробництва зерна.

Малій О.Г., к.е.н, доцент,

Владімірова І. В.,

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

ВПЛИВ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ НА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сільське господарство є одним із найважливіших секторів народного господарства України, тут зосереджено близько 30% основних виробничих фондів; працює майже третина загальної чисельності працівників, зайнятих у народному господарстві; виробляється третина національного доходу, формується 70% роздрібного товарообігу. Продукція АПК є однією з основних статей експорту. Порівняльні переваги української економіки зосереджуються головним чином у сільському господарстві. За